

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoCsp/30/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122203663
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2025:6122203663.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Zuzany Slušnej v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava – mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 35 724 803 zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava – mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 53 255 739 proti žalovanej A. B., narodenej dňa XX.XX.XXXX, bytom C. XX, o zaplatenie 14.558,41 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 26. marca 2024, č. k. PB-3Csp/24/2022-169 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 21. októbra 2024, č. k. PB-3Csp/24/2022-198, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom (v poradí druhým) zamietol žalobu (výrok I), ktorou sa žalobca proti žalovanej domáhal zaplatenia istiny vo výške 14.558,41 eur, úroku vo výške 2.132,16 eur, úroku z omeškania vo výške 1.369,68 eur a úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 14.463,93 eur od 11.08.2021 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok II).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že v danej veci nebolo sporné, že medzi spoločnosťou D., E. ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom došlo prostredníctvom diaľkovej komunikácie k uzatvoreniu a realizácii záväzkového vzťahu Zmluvy o D. spotrebiteľskom úvere zo dňa 24.01.2019, a to v zmysle § 497 Obchodného zákonníka. Uvedená zmluva je vzhľadom na povahu účastníkov právneho vzťahu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou. Na základe uvedenej zmluvy spoločnosť D., E. v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti poskytla žalovanej ako fyzickej osobe - nepodnikateľke úver s úrokom, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v pravidelných mesačných splátkach. Predmetná zmluva je zároveň aj zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z., pričom D., E. vystupovala v pozícii veriteľa (§ 2 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z.) a žalovaná v pozícii spotrebiteľky (§ 2 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z.). Žalobca svoju aktívnu vecnú legitímáciu v spore odvíja od Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 10.08.2021 uzavretej medzi D., E. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom, predmetom ktorej bola i pohľadávka D., E. voči žalovanej.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že z ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. vyplýva, že veriteľ môže postúpiť pohľadávku, ktorú má voči spotrebiteľovi, len ak sú kumulatívne splnené zákonom stanovené podmienky. Prvou je, že postupník je veriteľom v zmysle § 20 ods. 1 písm. a)

zákona č. 129/2010 Z. z. bankou, zahraničnou bankou alebo pobočkou zahraničnej banky (žalobca je veriteľom v zmysle § 20 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z.). Druhou podmienkou, ktorá musí byť súčasne splnená, je to, že sa postupuje pohľadávka po termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Zo zmluvy uzavretej medzi D., E. a žalovanou vyplýva, že zmluvné strany si dojednali termín konečnej splatnosti 20.01.2027. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že Zmluvu o postúpení pohľadávok uzavrela D., E. ako postupca so žalobcom ako postupníkom dňa 10.08.2021, t. j. k postúpeniu pohľadávky došlo ešte pred dátumom konečnej splatnosti úveru, čo znamená, že splnenie podmienky, v zmysle ktorej predmetom postúpenia môže byť pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru, nebolo v konaní preukázané. Žalobca však tvrdil zosplatenie úveru zo strany D., E., čo by v prípade, ak by toto zosplatenie bolo platné, umožňovalo banke svoju splatnú pohľadávku postúpiť na žalobcu, nakoľko by bola splnená aj druhá podmienka stanovená v § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., a síce že by šlo o pohľadávku, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

4. Podľa ustanovenia § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za takéto hrubé porušenie sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania jeho schopnosti splácania úveru.

5. Bolo na žalobcovi, aby preukázal, že D., E. náležite s odbornou starostlivosťou skúmala schopnosť žalovanej splácať úver, a teda že si banka splnila povinnosť v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Nesplnenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. môže mať vplyv na aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu. To, či veriteľ (v tomto prípade D., E.) pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posudzoval s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovanej ako spotrebiteľky splácať spotrebiteľský úver, skúma súd ex offio.

6. Žalobca tvrdil, že D., E. pri skúmaní bonity zohľadnila príjem žalovanej vo výške 1.464,- eur, ktorý bol overený na základe výpisov z účtu žalovanej za obdobie od 01.10.2018 do 31.12.2018. Žalovaná tieto tvrdenia žalobcu nepoprela, preto ich mal súd za preukázané. Na druhej strane žalobca nepreukázal, že D., E. požiadala žalovanú o poskytnutie informácií ohľadne jej príjmu, ako to vyplýva z ustanovenia § 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., a následne že si splnila povinnosť tieto informácie o príjme získané od žalovanej elektronicky overiť v Sociálnej poisťovni, a to prostredníctvom prevádzkovateľa registra (§ 7 ods. 27 zákona č. 129/2010 Z. z.). Z listiny - Návrh na uzatvorenie zmluvy zo dňa 24.01.2019 (č. I. 18 spisu) je zrejmé, že o poskytnutie úveru požiadala žalovaná (cit: „Banka schválila Vašu žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru...“), teda nejde o tzv. predschrálený úver, ktorý predstavuje výnimku z povinnosti preverovať príjem žiadateľa o úver cez Sociálnu poisťovňu za splnenia podmienok uvedených v § 7 ods. 43 zákona č. 129/2010 Z. z.

7. Z ustanovenia § 11 ods. 2 veta tretia zákona č. 129/2010 Z. z. vyplýva povinnosť veriteľa pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere zisťovať údaje aj o výdavkoch spotrebiteľa (žadateľa o spotrebiteľský úver). Žalobca však v konaní nepreukázal, že by D., E. pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere zisťovala, aké sú výdavky žalovanej na jej základné životné potreby, napr. náklady na bývanie, stravu, energie, cestovné, telefón, náklady na zdravotnú starostlivosť a pod, teda na také základné a odôvodnené potreby, ktoré musí pravidelne vynakladať v priemere za mesiac. Bez toho, aby veriteľ, v tomto prípade ide o D., E., skúmal aj tieto aspekty, t. j. skutočné výdavky žalovanej, nemohol si utvoriť reálny obraz o celkovej finančnej situácii žalovanej, ktorý je potrebný pre posúdenie schopnosti žalovanej splácať úver. Každý potenciálny klient – žiadateľ o úver je vysoko individuálny, má rôzne životné potreby a z toho vyplývajúcu rôznu výšku výdavkov potrebných na uspokojenie týchto svojich potrieb (napr. iné výdavky na bývanie budú v prípade prenajatého bytu alebo domu, iné v prípade vlastného bytu alebo domu, niekto má pravidelne mesačne výdavky v súvislosti so zdravotnou starostlivosťou a niekto nie a pod.), preto podľa názoru súdu veriteľ musí prihliadnuť na individuálne náklady každého potenciálneho klienta a skúmať jeho reálne výdavky.

8. Žalobca tvrdil, že v rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral veriteľ do úvahy životné minimum žalovanej a to vo výške 205,07 eur. Súd prvej inštancie konštatoval, že zo

žiadneho ustanovenia či už zákona č. 129/2010 Z. z. alebo Opatrenia NBS č. 10/2017 nevyplýva, že výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb (ktorú veriteľ musí zisťovať pre účely výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať spotrebiteľský úver -§ 7 ods. 19 zákona č. 129/2010 Z. z.) je paušálna a automaticky sa rovná výške životného minima spotrebiteľa, prípadne osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť.

9. Podľa názoru súdu prvej inštancie, pokiaľ sa v § 2 ods. 5 Opatrenia NBS č. 10/2017 spomína životné minimum, v kontexte s ustanovením § 7 ods. 41 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. je zrejmé, že ide o minimálnu výšku, ktorá musí byť bez ohľadu na údaje zistené od spotrebiteľa braná veriteľom do úvahy ako náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa pre potreby výpočtu ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Uvedené ustanovenie § 2 ods. 5 Opatrenia NBS č. 10/2017 v žiadnom prípade nezbavuje veriteľa povinnosti zisťovať od každého žiadateľa informácie o skutočnej výške výdavkov na zabezpečenie základných životných potrieb, a to v súlade s ustanovením § 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. a neumožňuje veriteľovi pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver, resp. pri výpočte ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver namiesto údajov o reálnych výdavkoch použiť automaticky údaj rovnajúci sa sume životného minima.

10. Z výpisu z účtu žalovanej za mesiac 10/2018 je pritom zrejmé, že táto mala v danom mesiaci výdavky násobne vyššie, než sumu 205,07 eur, ktorú banka podľa tvrdení žalobcu zobrala do úvahy (žalovaná len za ubytovanie v Londýne v daný mesiac zaplatila v prepočte 910,13 eur). Z listín predložených žalobcom nachádzajúcich sa na č. l. 162 a 163 spisu v spojení s nespornými skutkovými tvrdeniami je síce zrejmé, že D., E. preverovala žalovanú v úverovom registri, kde bolo zistené, že žalovaná nemala v tom čase v úverovom registri žiaden záznam, z listiny na č. l. 164 spisu je zrejmé však len to, že D., E. mala o žalovanej zistené len údaje v rozsahu osobných a kontaktných údajov a údajov o tom, že nemá vyživovacie povinnosti, resp. že nespláca žiadne spotrebiteľské úvery, hypotéky, povolené prečerpania a pod. Žiadne údaje ohľadne jej príjmu a výdavkov (mimo úverov) neboli od žalovanej zo strany D., E. zisťované.

11. Zákon č. 129/2010 Z. z. vyžaduje, vychádzajúc z jeho znenia, skúmanie bonity s odbornou starostlivosťou, teda vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti dodávateľa. Za posudzovanie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s odbornou starostlivosťou nemožno považovať to, ak veriteľ bez zisťovania údajov o príjme a výdavkoch na zabezpečenie základných životných potrieb od spotrebiteľky s doplnením spočívajúcim v preverení týchto údajov v dostupných registroch (v tomto prípade bez preverovania prostredníctvom Sociálnej poisťovne) sa uspokojí len s údajom o kreditnej transakcii vo výpise z účtu za jeden mesiac (prípadne tri mesiace ako tvrdil žalobca) a výšku výdavkov (nákladov) na zabezpečenie základných životných potrieb určí bez ďalšieho vo výške životného minima 205,07 eur, hoci z výpisu z účtu za 10/2018 je zrejmé, že tieto výdavky museli byť vyššie, keď len za ubytovanie v Londýne žalovaná v mesiaci 10/2018 zaplatila v prepočte 910,13 eur.

12. Za týchto okolností má súd prvej inštancie za to, že D., E. pred poskytnutím úveru žalovanej - spotrebiteľke nekonala s odbornou starostlivosťou tak, ako jej to ukladá ustanovenie § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., ale naopak, svoje povinnosti porušila, čím sú naplnené minimálne predpoklady hmotnoprávnej fikcie podľa § 11 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z. z., t. j. že predmetná banka nebola oprávnená vyžadovať od žalovanej jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Pokiaľ teda D., E. listom zo dňa 22.10.2019 vyhlásila predčasnú splatnosť úveru, urobila tak v rozpore s ustanovením § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., a teda toto zosplatenie je neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z.

13. Je zrejmé, že D., E. a žalobca uzatvorili Zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 10.08.2021, predmetom ktorej bola aj pohľadávka D., E. voči žalovanej titulom Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 011208164R zo dňa 24.01.2019. Keďže predmetom postúpenia nebola pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru (ktorý bol dohodnutý až na 20.01.2027) a pohľadávka D., E. voči žalovanej sa z uvedených dôvodov nestala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. nemohla D., E. previesť práva vyplývajúce zo spomínanej zmluvy o spotrebiteľskom úvere na tretiu osobu, t. j. žalobcu. Ak tak zmluvou zo dňa 10.08.2021 urobila, je toto postúpenie neplatné pre rozpor so zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Postúpenie ešte nesplatennej pohľadávky,

tzv. „živého úveru“ nie je možné ani v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Citované ustanovenie oprávňuje banku postúpiť na iný subjekt len peňažný záväzok, s ktorým je dlžník v omeškaní a nemôže postúpiť pohľadávku, ktorá ešte nebola splatná. D., E., teda nemohla postúpiť na žalobcu tzv. „živý úver“ ani podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. Pokiaľ tak učinila, konala v rozpore i s týmto ustanovením zákona, a preto je zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 10.08.2021 v časti týkajúcej sa pohľadávky D., E. voči žalovanej aj z tohto dôvodu neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka (obdobne aj rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5CoCsp/4/2021 zo dňa 31.03.2021, resp. 16CoCsp/10/2023 zo dňa 12.03.2024). Z týchto dôvodov súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nie je v danej veci aktívne vecne legitimovaný, preto žalobu zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 497 Obchodného zákonníka, § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 524 ods. 1, ods. 2, § 525 ods. 2, § 565 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 veta pred bodkočiarkou zák. č. 483/2001 Z. z., § 2 písm. a), b), d), § 7 ods. 1, 2, 16, 17, 19, 20, 21, 23, 27, 41, § 11 ods. 2, § 17 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z., § 2 ods. 1, 2, 3, 4, 5 Opatrenia B. A. F. č. 10/2017 v znení Opatrenia č. 6/2018, o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

14. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že jeho žalobe vyhovie a prizná mu nárok na náhradu trov konania. Uviedol, že skúmanie bonity spotrebiteľa je otázkou skutkovou, pričom neeviduje žiadne konkrétne popretie jeho tvrdení, či jednotlivých dôkazov zo strany žalovanej. Mal za to, že súd nemôže ani v spotrebiteľskom spore nahrádzať procesnú aktivitu strán v celom rozsahu, keď žalovaná nielenže nenavrholala ale ani nepredložila vykonať dôkaz za účelom preukázania, že žalobca neskúmal jej bonitu a ani sa s takouto argumentáciou v konaní nebránil. Ďalej uviedol, že riadne doručil súdu svoje skutkové tvrdenia a dokumentáciu preukazujúcu skúmanie bonity, a to okrem podanej žaloby najmä jeho vyjadrením zo dňa 29.02.2024, ktoré tvrdenia a dôkazy boli nesporné. Poukázal na skutočnosť, že v konaní predložil výstupy z interných aplikácií postupcu, ktoré zaslal žalobcovi na preukázanie riadneho overenia schopnosti splácať poskytnutý úver, ktoré vo väčšine prípadov prebieha v automatickom režime, pričom ide o údaje z úverového registra alebo sociálnej poisťovne získavané vo forme dát, ktoré zobrazujú len interné aplikácie postupcu. Uvedený výstup obsahuje údaje zhromaždené z príslušných registrov aj z otázok položených žiadateľovi o úver, ktoré boli použité po posudzovaní bonity. Existujúce záväzky spotrebiteľa veriteľ overil dopytom do úverového registra, z ktorého zistil, že žalovaná nemala v čase poskytnutia úveru žiadny aktívny úverový záväzok, mala prázdny úverový register, počítal s celkovým mesačným úverovým zaťažením v sume 203,63 eur, ktoré poskytuje splátku novoposkytnutého úveru. Príjem žalovanej bol overený na základe výpisov z účtu spotrebiteľa s poukazovaným príjmom za posudzované obdobie od 01.10.2018 do 31.12.2028 s mesačným príjmom vo výške 1.464,- eur. Na zabezpečenie základných životných potrieb bral veriteľ do úvahy životné minimum spotrebiteľky, nakoľko neuviedla žiadne vyživované dieťa, ktoré je vo výške 205,07 eur. Vzhľadom na uvedené zastáva názor, že veriteľ postupoval v súlade so zákonom a opatrením a riadne overil schopnosť spotrebiteľky splácať poskytnutý úver. Mal za to, že veritelia nie sú povinní žiadať preukázanie konkrétnych mesačných výdavkov, napr. faktúrami za telefón a energie a pod. Poukázal na vyjadrenie B. A. F. zo dňa 14.03.2024, z ktorého citoval a uzavrel, že nesprávny je právny a skutkový záver súdu, že postupca nepostupoval s odbornou starostlivosťou, nakoľko tento záver súdu nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a javí sa skôr ako popieraním žalobcom predložených dôkazov a tvrdení zo strany súdu, ktoré samotná žalovaná nepoprela. Súd tak učinil právne závery nad rámec zákonitosti civilných sporových pravidiel, keď vychádzal zo záverov, ktoré v konaní nikto netvrdil a vyvodil si nesprávny obraz na predmetný spor, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Uviedol, že postupca starostlivo skúmal finančné záväzky spotrebiteľa a ostatné záväzky spotrebiteľa zohľadnil, zohľadnil tzv. životné minimum, čo je o. i. všeobecne akceptovaný postup aj naprieč rozhodovacou praxou slovenských súdov. Je potrebné si uvedomiť, že postupca ako banka nemá možnosť sa o iných záväzkoch spotrebiteľa dozvedieť inak ako priamo od neho, pričom výdavkami sa rozumejú finančné výdavky a nie účet za telefón, lieky a pod. Keďže z logiky veci sa tieto menia v čase a neposkytujú dodávateľovi žiaden reálny obraz z hľadiska zhodnocovania bonity. Opakovane poukázal na skutočnosť, že je to žalovaná, ktorá je ako spotrebiteľka povinná uvádzať pravdivé údaje vo svojej žiadosti o úver, nakoľko možnosti skúmania bonity spotrebiteľa sú pre dodávateľa limitované. Poukázal na rozhodnutia iných krajských súdov v obdobných veciach. Uzavrel, že skutkové tvrdenia vo vzťahu k skúmaniu bonity boli riadne preukázané doložením konkrétnych dôkazov, pričom všetky tieto tvrdenia boli v čase vyhlásenia rozsudku nespornými skutkovými tvrdeniami a spôsob, akým súd vyžaduje skúmanie tzv. domáceho rozpočtu spotrebiteľa je podľa jeho názoru reálne nemožný a v priamom protiklade s právnym názorom o postupoch B. A. F. ako aj dohliadajúcemu orgánu nad finančným trhom a podľa jeho názoru

nemá oporu v zákone o spotrebiteľských úveroch ako aj GDPR. Z uvedeného vyvodil, že aktívne vecne legitimovaný subjektom na podanie tejto žaloby.

15. Žalovaná sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrila.

16. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

17. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí o zamietnutí žaloby žalobcu vychádzal zo svojho záveru, že v danej veci nie je žalobca aktívne vecne legitimovaný z dôvodu, že právny predchodca žalobcu pri poskytnutí úveru žalovanej – spotrebiteľke nekonal s odbornou starostlivosťou, tak ako to ukladá ust. § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z., čím porušil svoje povinnosti a v zmysle § 11 ods. 2 tohto zákona nebol oprávnený vyžadovať od žalovanej jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Preto je vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru zo dňa 22.10.2019 v rozpore s týmto zákonným ustanovením. Nakoľko postúpenie ešte nesplatennej pohľadávky nie je v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách možné, nemohol právny predchodca žalobcu postúpiť na žalobcu tzv. „živý úver“ a pokiaľ tak učinil, konal v rozpore s ustanovením tohto zákona a preto je zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 10.08.2021 G. D. H. F. I. D. E. voči žalovanej neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

18. Žalobca so záverom súdu prvej inštancie nesúhlasil a dôvodil, že súdu riadne doručil všetky skutkové tvrdenia a dokumentáciu preukazujúcu skúmanie bonity, a to jednak podaním žaloby, ďalej vyjadrením zo dňa 29.02.2024, ktoré zostali v konaní nesporné, keď jeho právny predchodca riadne overoval schopnosť žalovanej splácať poskytnutý úver, a to výpisom z úverového registra, z ktorého zistil, že žalovaná nemala poskytnutý žiadny aktívny úverový záväzok, mala prázdny úverový register, posudzoval jej príjem za obdobie od 01.10.2018 do 31.12.2018, ktorý predstavoval sumu 1.464,- eur mesačne, žalovaná nemala vyživovaciu povinnosť, preto pri zohľadnení životného minima spotrebiteľa a úverového zaťaženia vo výške 205,07 eur a úverového zaťaženia v sume 203,64 eur dospel k záveru, že je schopná splácať poskytnutý úver. Jeho tvrdenia neboli žalovanou spochybnené a sú nespornými skutkovými tvrdeniami.

19. Podstatnou otázkou, ktorú súd prvej inštancie skúmal, bola existencia (či neexistencia) aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, ktorou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy hmotné právo určuje, či žalobca má nárok na plnenie, ktorého sa v konaní domáha, zároveň určuje aj či žalovaný je tým nositeľom subjektívnej povinnosti, ktorá zodpovedá nároku uplatnenému žalobcom. Vecná legitímácia je jedným z predpokladov úspešnosti v spore. Aktívnu vecnú legitímáciu sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu – žalobcovi ním uplatnené právo (nárok), resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/205/2009), otázku vecnej legitímácie súd skúma ex offo v každom štádiu konania a jej nedostatok vedie k zamietnutiu žaloby.

20. Je teda povinnosťou súdu ex offo skúmať aktívnu vecnú legitímáciu v každom štádiu konania, o to viac to platí v sporoch s ochranou slabšej strany, ktorými nepochybne sú spotrebiteľské spory (§ 290 a nasl. Civilného sporového poriadku).

21. V prípade, že nárok uplatňuje postupník, ako je tomu v prejednávanej veci, ktorý nadobudol pohľadávku od postupcu, ktorým je banka, súd je povinný skúmať, či takéto postúpenie pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere je platné nielen podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, v prípade postúpenia pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zákon č. 129/2010 Z.z. špecifikuje aj ďalšie podmienky (§ 17), postúpiť nemožno pohľadávku pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru okrem prípadu, že sa spôsobom súladným s § 53 ods. 9 v spojení s § 565 stala splatnou. Základným zistením smerujúcim k záveru o platnosti postúpenia pohľadávky (a tým aj ustálenia zistení o existencii či absencii aktívnej vecnej legitímácie) je odpoveď na otázku, či pohľadávku zo spotrebiteľského úveru je možné postúpiť, či to zmluva o spotrebiteľskom úvere umožňuje, resp. či nastali okolnosti, ktoré postúpeniu pohľadávky bránia.

22. Ak potom v súvislosti s aplikovanými ustanoveniami § 7 ods. 1, § 11 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z.z. má na posúdenie platnosti postúpenia pohľadávky dopad záver, či veriteľ posúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať úver a či v dôsledku absencie odbornej starostlivosti bol oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru (úver zosplatnil, resp. vyhlásil ho za predčasne splatný), nemožno dôvodne argumentovať, že súd porušil právo žalobcu na spravodlivý proces, pokiaľ ex offo zisťoval, či je v spore s ochranou slabšej strany aktívne vecne legitimovaný.

23. Ust. § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyžadovalo od veriteľa, aby pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere, alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru posúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

24. Sankciu za absenciu požadovanej odbornej starostlivosti definoval v ust. § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. tak, že ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

25. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie nezaložil na konštatovaní hrubého porušenia povinnosti dodávateľa (veriteľa), tak ako to predpokladá druhá a tretia veta citovaného ustanovenia pod následkom toho, že sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca nebol v spore aktívne legitimovaný preto, že pôvodný veriteľ nebol oprávnený úver zosplatniť (§ 11 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z.z.) z dôvodu, že nekonal s odbornou starostlivosťou.

26. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Dodávateľ musí preto okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver, analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Súd prvej inštancie konštatoval, že veriteľ neposudzoval schopnosť žalovanej splácať spotrebiteľský úver s odbornou starostlivosťou, keď sa uspokojil len s údajom o kreditnej transakcii vo výpise z účtu (v spise sa nachádza len výpisu z účtu za mesiac október 2018) a výšku výdavkov (nákladov) na zabezpečenie základných životných potrieb žalovanej neskúmal, určil ich len vo výške životného minima 205,07 eur, hoci z výpisu z účtu je zrejmé, že výdavky žalovanej násobne prevyšovali sumu životného minima.

27. Žalobca na výzvu súdu predložil preverovanie žalovanej v úverovom registri, kde bolo zistené, že žalovaná nemala v úverovom registri žiadne záznamy, z identifikačných údajov žalovanej vyplynulo, že nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť, nespláca žiadne spotrebiteľské úvery, hypotéky, povolené prečerpanie a pod. (žalovaná mala v čase uzavretia zmluvy 19 rokov). Príjem žalovanej preukazoval žalobca súdu výlučne výpisom z účtu za mesiac október 2018 (žalobca tvrdil, že veriteľ mal k dispozícii výpisy z účtu žalovanej za tri mesiace), z ktorého vyplynul príjem vo výške 1.464,- eur za uvedený mesiac, ktorý veriteľ žiadnym spôsobom neoveroval v Sociálnej poisťovni, a.s., nezohľadnil výdavky žalovanej uvedené v tomto výpise z účtu, ktoré nesporne boli vynaložené prevažne v zahraničí (Veľká Británia) a bez akéhokoľvek dôvodu vychádzal pri zabezpečení jej základných životných potrieb z výšky životného minima 205,07 eur napriek tomu, že z uvedeného výpisu vyplývali násobne vyššie výdavky žalovanej. Žiadne ďalšie údaje žalobca na výzvu súdu o splnení povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. neposkytol.

28. Z uvedeného vyplýva, že právny predchodca žalobcu vychádzal pri posudzovaní schopnosti žalovanej splácať spotrebiteľský úver z údajov poskytnutého žalovanou, že nemá žiadnu ďalšiu vyživovaciu povinnosť a z výpisu z úverového registra o tom, že nemá žiadne dlh a výšky jej

mesačného príjmu, ktorú osvedčovala predložením výpisu z účtu, pričom tieto údaje z výpisu z účtu žiadnym spôsobom neboli overované, neboli zohľadňované jej výdavky z jej výpisu z účtu vyplývajúce.

29. Právny predchodca žalobcu síce bonitu žalovanej skúmal, avšak jeho povinnosťou bolo nielen bonitu skúmať (proces zisťovanie informácie o príjmoch a výdavkoch žiadateľa o úver), ale zistené skutočnosti aj vyhodnotiť. Pokiaľ právny predchodca žalobcu nemal k dispozícii všetky relevantné údaje o výške príjmu spotrebiteľky a výške jej výdavkov a ňou poskytnuté údaje, resp. údaje z úverového registra nijakým spôsobom neoveril, je možné uzavrieť, že absentuje vyhodnotenie získaných informácií o schopnosti spotrebiteľky splácať úver.

30. K námietke žalobcu, že súd prvej inštancie nemôže nahrádzať procesnú aktivitu strán sporu, a keďže žalovaná nielenže nenavrhovala, ale ani nepredložila vykonať dôkaz za účelom preukázania, že jeho právny predchodca neskúmal jej bonitu, a preto je jeho tvrdenie v konaní nesporným tvrdením v zmysle § 151 ods. 1 CSP a preto postup súdu prvej inštancie nebol správny, odvolací súd udáva, že je povinnosťou súdu ex offa skúmať aktívnu vecnú legitimitáciu v každom štádiu konania aj bez námietky strany sporu, preto aj skúmanie bonity spotrebiteľa v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere je súd povinný skúmať ex offa a nie je viazaný na námietku spotrebiteľa. Vyžaduje si to účinná ochrana spotrebiteľa v situácii, keď si veriteľ voči nemu uplatní svoj nárok založený na zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorá ochrana je založená smernicou Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES z 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102 EHS, ktorá bola transformovaná do nášho vnútroštátneho práva zákonom o spotrebiteľských úveroch. Uvedený záver vyplýva i z rozhodnutí Súdneho dvora EU vo veciach sp. zn. C-565/12 z 27.03.2014, C-449/13 zo dňa 18.12.2014 a C-679/18 zo dňa 05.03.2020, z ktorých vyplýva, že skúmaním splnenia tejto povinnosti dodávateľa – veriteľa (skúmanie bonity) nie je viazané na námietku spotrebiteľa, ale túto povinnosť má konajúci súd ex offa, čo vyžaduje účinná ochrana spotrebiteľa v situácii, v ktorej si veriteľ voči nemu uplatní svoj nárok založený na zmluve o spotrebiteľskom úvere (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/41/2023).

31. K námietke žalobcu, že možnosti skúmania bonity spotrebiteľa v súvislosti s výdavkami (nákladmi) spotrebiteľa sú limitované, odvolací súd udáva, že jeho názor vo všeobecnosti nespochybňuje. V danej konkrétnej veci je však nesporné, že právny predchodca žalobcu mal v čase pred uzavretím zmluvy so žalovanou listinný dôkaz – výpis z účtu za mesiac október 2018, z ktorého vyvodzoval príjem žalovanej (neoveril ho v Sociálnej poisťovni), z ktorého však tiež vyplývali výdavky žalovanej v tomto mesiaci (1.668,- eur) prevyšujúce jej tvrdý mesačný príjem (1.464 eur), a niekoľkonásobne prevyšovali životné minimum na člena domácnosti (205,07 eur), ktoré veriteľ pri skúmaní bonity zohľadňoval. Veriteľ tak mal údaje o výdavkoch žalovanej v rozhodnom období (obdobie, v ktorom zisťoval jej príjem) k dispozícii, žiadnym spôsobom tieto nepreveroval ani nevyhodnotil.

32. Z týchto dôvodov odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že právny predchodca žalobcu v danej veci nepostupoval s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti žalovanej splácať úver (§ 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z.), a preto nemohol s poukazom na § 11 ods. 2 veta prvá tohto zákona č. 129/2010 Z. z. požadovať od spotrebiteľky, aby úver predčasne splatila, nemohol ani platne postúpiť pohľadávku pred konečnou splatnosťou úveru, resp. predtým, ako sa úver stal predčasne splatným. Postúpenie pohľadávky právneho predchodcu žalobcu D., E. na žalobcu na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 10.08.2021 je tak neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Žalobca v danej veci nie je preto aktívne vecne legitímovaný.

33. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil vrátane výroku o trovách konania, ktorý nebol žalobcom vecne spochybnený. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanej, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná, nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko jej žiadne trov v odvolacom konaní nevznikli.

34. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).